

Områder for landsomfattende tilsyn i 2005

Statens helsetilsyn gjennomfører flere landsomfattende tilsyn hvert år. Tilsynene skal dekke både systemrevisjon og annen tilsynsaktivitet, kalt områdeovervåking.

Ved valg og prioritering av områder legger Helsetilsynet vekt på:

- områder som har stor betydning for enkeltmenneskers rettssikkerhet
- områder der det er stor sannsynlighet for svikt
- områder der konsekvensene av svikt er alvorlige for brukere og pasienter
- områder der brukere og pasienter ikke selv kan forventes å ivareta egne interesser.

For 2005 har Helsetilsynet besluttet å gjennomføre landsomfattende tilsyn på områdene:

- Kommunale helse- og sosialtjenester til voksne brukere utenfor institusjon med langvarige og sammensatte behov.
- Bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning.
- Somatisk spesialisthelsetjeneste der temaet er kommunikasjon for å sikre forsvarlig pasientbehandling.

Landsomfattende tilsyn med kommunale helse- og sosiale tjenester til voksne over 18 år med langvarige og sammensatte behov som bor utenfor institusjon

Fylkesmennene og Helsetilsynet i fylkene skal gjennomføre tilsynet. Målet er å finne ut om og hvordan kommunen etterlever myndighetskrav i tjenesteutøvelsen overfor disse personene. Resultater fra Helsetilsynets nasjonale undersøkelse i pleie- og omsorgstjenesten i 2003 er lagt til grunn ved avgrensning av tilsynet. Et viktig funn i undersøkelsen var at tjenestemottakere med psykiske lidelser og sterkt hjelpeavhengige tjenestemottakere som bor i sin egen opprinnelige bolig, får et mer utilstrekkelig tjenestetilbud enn andre tjenestemottakere. Det gjelder både omfang og innhold i tilbudet. Helsetilsynet vil undersøke hvordan kommunene utreder den enkeltes behov, utformer og tildeler tjenester og gjennomfører tiltak.

Landsomfattende tilsyn med bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning

Området er valgt fordi tilsyn med sosiale tjenester i kommunene har vist at det forekommer bruk av tvang og makt overfor psykisk utviklingshemmede uten at det foreligger vedtak om dette. Tilsynserfaringer viser også at det er kommuner som ikke i tilstrekkelig grad sikrer at ansatte sender melding om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner. I noen kommuner får ikke de ansatte tilstrekkelig tilbud om opplæring og veiledning.

Tilsynet skal rettes mot kommuner/bydeler som har fattet vedtak om bruk av tvang og makt og/eller har sendt melding til fylkesmannen om bruk av skadeavvergende tiltak i nødssituasjon. Tilsynet gjelder kommunale, sosiale tjenester til personer med psykisk utviklingshemning, ikke kommunale helsetjenester og spesialisthelsetjenester. Fylkesmennene og Helsetilsynet i fylkene skal gjennomføre tilsynet både ved systemrevisjon og ved stedlig tilsyn.

Landsomfattende tilsyn med kommunikasjon i helseforetak som har akuttfunksjon innen gastrokirurgi (mage-tarm-kirurgi) og behandler kreft i fordøyelseskanalen

Temaet for dette tilsynet er kommunikasjon i forhold til å sikre forsvarlig pasientbehandling. Bakgrunnen er at manglende tilgjengelig av relevante data for rette vedkommende til rett tid, synes å være en sikkerhetsrisiko i det moderne helsevesenet. Tilsynet skal omfatte kommunikasjon mellom helsepersonell og mellom avdelinger/enheter og kommunikasjon mellom helsepersonell og pasient/pårørende.

For å målrette det landsomfattende tilsynet best mulig, er det valgt ut aktiviteter, prosesser og funksjoner der svikt vil kunne få negative eller skadelige konsekvenser for pasientene.